

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин та міжнародного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

 О.Б. Жильцов

« 01 » 12 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародне право

для студентів

спеціальності	293 Міжнародне право
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	293.00.01 Міжнародне право

Київ – 2021

Розробниця:

Тимченко Ліліана Олексіївна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачка:

Тимченко Ліліана Олексіївна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин.

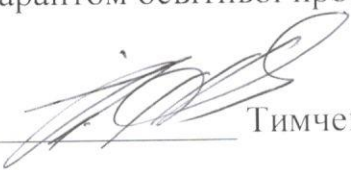
Протокол № 8 від 14 січня 2020 р.

Завідувач кафедри

міжнародних відносин та міжнародного права Жалоба І.В.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 293.00.01 Міжнародне право

« ____ » _____ 2020 р.

Гарант освітньої програми Тимченко Л.О.

Робочу програму перевірено

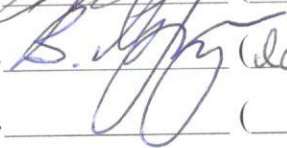
« ____ » _____ 2020 р.

Заступниця декана

Факультету права та міжнародних відносин Нашинець-Наумова А.Ю.

Пролонговано на:

на 2020/2021 н.р. (Жалоба І.В.). « 13 » 1 2021р., протокол № 9

на 2021/2022 н.р. (Аблянін В.М.). « 08 » 08 2021 р., протокол № 2

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Міжнародне право	
<i>Вид дисципліни</i>	обов'язкова
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	українська
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	12 /360
<i>Курс</i>	2, 3
<i>Семестр</i>	3, 4, 5
<i>Кількість змістових модулів з розподілом</i>	1
<i>Обсяг кредитів</i>	12
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	360
<i>Аудиторні</i>	168
<i>Модульний контроль</i>	24
<i>Семестровий контроль</i>	-
<i>Самостійна робота</i>	108
<i>Форма семестрового контролю</i>	екзамен
Міжнародне право	
<i>Курс</i>	2
<i>Семестр</i>	4
<i>Обсяг кредитів</i>	4
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	120
<i>Аудиторні</i>	56
<i>Модульний контроль</i>	8
<i>Семестровий контроль</i>	-
<i>Самостійна робота</i>	56
<i>Форма семестрового контролю</i>	Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: осмислити сутність основних інститутів, норм, галузей міжнародного права.

Завдання:

- сформувати у студентів фундаментальні уявлення про основні принципи і норми міжнародного права;
- систематизувати основні концептуальні підходи щодо розуміння галузей міжнародного права;
- озброїти студентів знаннями термінології міжнародного права;
- прищепити студентам навички системного аналізу міжнародно-правових документів;
- сприяти самостійній, творчій, незалежній науковій роботі студентів.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні дефініції, концепції, положення міжнародно-правових актів;
- сутність і зміст міжнародно-правових явищ і процесів;
- тенденції розвитку доктрини міжнародного права;
- стан розвитку науки міжнародного права в Україні;

вміти:

- коректно оцінювати співвідношення міжнародного права та міжнародної політики;
- користуватися міжнародно-правовою термінологією;
- працювати з джерелами міжнародного права;
- аналізувати доктринальний матеріал з міжнародного права;
- неупереджено, самостійно, критично висловлювати свою позицію щодо проблем, які обговорюються в рамках дисципліни;
- визначати роль України у функціонуванні сучасної міжнародно-правової системи.

Відповідно до освітньої програми 293.00.01 «Міжнародне право» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 293 Міжнародне право, дисципліна «Міжнародне право» забезпечує формування нижче перелічених компетентностей.

Результати навчання за дисципліною визначаються на основі оцінки набутих студентами загальних та фахових компетентностей (ЗК та ФК), знань, вмінь, здатності до комунікації, безперервного саморозвитку, самовдосконалення та відповідальності.

ЗК-2 – Знання та розуміння сутності та особливостей міжнародного права, розуміння специфіки професійної діяльності.

ЗК-3 – Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-5 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-6 – Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-7 – Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-9 – Здатність працювати в міжнародному контексті.

ФК-1 – Здатність розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, форми та способи їх реалізації, типи та види міжнародних акторів, їх роль у сучасних міжнародних відносинах та міжнародній політиці.

ФК-2 – Вміння характеризувати природу та джерела зовнішньої політики держави, еволюцію підходів до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики.

ФК-3 – Здатність захищати національні інтереси власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів.

ФК-4 – Уміння самостійно здійснювати наукові дослідження актуальних проблем міжнародного права, визначати наукові проблеми, нерозроблені або недостатньо

розроблені у відповідних науках та міждисциплінарних дослідженнях, готувати наукові тексти про проміжні та кінцеві результати досліджень, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень.

ФК-5 – Уміння здійснювати юридичний аналіз та юридичну кваліфікацію явищ міжнародного життя на основі міжнародно-правових норм.

ФК-6 – Уміння надавати юридичні висновки й консультації з питань міжнародного права, національного права України та інших держав; визначати юридичні ризики тих або інших зовнішньополітичних або зовнішньоекономічних ініціатив, підбирати шляхи їхньої мінімізації.

ФК-7 – Здатність до юридичного супроводу основних видів зовнішньоекономічних операцій і міжнародної економічної взаємодії.

ФК-8 – Уміння розробляти юридичну позицію в інтересах клієнта, а також контраргументи проти позиції опонентів; вести дискусію й дебати з міжнародно-правових і загальною юридичних питань.

ФК-9 – Уміння вести дипломатичне та ділове листування, працювати з міжнародними документами: договорами, актами міжнародних організацій тощо, – аналізувати їхній характер і юридичний статус, складати проекти й супровідну документацію українською й іноземними мовами.

ФК-10 – Уміння дотримуватися основних норм дипломатичного та ділового етикету, здатність враховувати фундаментальні особливості культури та менталітету представників іноземних держав.

ФК-11 – Уміння здійснювати ефективну комунікацію в мультикультурному середовищі (українською та іноземною мовою).

ФК-12 – Здатність характеризувати договірний та інституційний механізми правового регулювання європейської інтеграції; вміння аналізувати практику органів євроінтеграційних об'єднань, рішення Суду ЄС та національних судових установ держав-членів.

ФК-13 – Уміння розуміти особливості міжнародно-правових явищ, прогнозувати основні напрями розвитку міжнародного права.

ФК-14 – Здатність адаптувати та використовувати міжнародно-правові норми та принципи в національній правовій системі.

Відповідно до освітньої програми 293.00.01 «Міжнародне право» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 293 Міжнародне право, навчальна дисципліна «Міжнародне право» забезпечує формування результатів навчання.

ЗН-1 – Визначати сучасні досягнення міжнародного права (публічного та приватного), порівняльного законодавства, виявляти в подіях і фактах міжнародного життя тенденції та закономірності, формулювати їх та визначати пов'язані з ними майбутні можливості й ризики.

ЗН-3 – Визначати міжнародно-правову ситуацію, використовувати різні джерела безпосередньої й опосередкованої інформації для з'ясування потрібних обставин і фактів, надання міжнародно-правової оцінки подіям міжнародних відносин.

УМ-1 – Застосовувати одержані знання й уміння з міжнародних відносин, міжнародного права при вирішенні практичних завдань.

УМ-3 – Визначати політичні, дипломатичні, іміджеві, суспільні, економічні й інші ризики, пов'язані з заходами міжнародно-правового характеру, взаємодіяти з фахівцями відповідних галузей при підборі засобів мінімізації таких ризиків

УМ-4 – Формулювати концептуальні схеми вирішення міжнародно-правових і національно-правових проблем, аналізувати правові концепції на предмет логічної послідовності та практичної адекватності.

УМ-7 – Під керівництвом більш кваліфікованих та досвідчених фахівців готувати справи до розгляду в українських, міжнародних і закордонних судах й арбітражах.

ЗЗ-1 – Аналізувати зібрану й оброблену інформацію про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, складати аналітичні довідки, звіти тощо за результатами аналізу з правильним оформленням посилань на норми міжнародного та національного (українського та закордонного) права.

ЗЗ-3 – Складати проекти міжнародного договору та пов'язаної документації (закону про ратифікацію, пояснювальних записок тощо) українською та іноземною мовами, складати процесуальні документи для ведення справ у судових органах, тексти законопроектів, порівняльних таблиць, пояснювальних записок, та іншої супровідної документації до законопроектів тощо.

ЗЗ-4 – Представляти інтереси клієнта у судах України та третейських судах, утворених за законодавством України, а також у міжнародному комерційному арбітражі та міжнародних судових установах.

ЗЗ-5 – Здійснювати діяльність у дипломатичній та інших суміжних до міжнародного співробітництва сферах.

КОМ-2 – На високому професійному рівні брати участь у фахових дискусіях із міжнародно-правових і загальноюридичних питань; поважати опонентів і їхню точку зору.

КОМ-3 – Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з актуальних питань міжнародного права.

КОМ-4 – Ефективно формувати комунікаційну стратегію.

АВ-1 – Демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

АВ-2 – Оцінювати результати власної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток.

АВ-3 – Самостійно приймати рішення, бути лідером, нести відповідальність за стратегічний розвиток команди.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	Аудиторна:			Самостійна	Семестровий контроль
		Лекції	Семінари	Модульні		
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Правове регулювання офіційних відносин між державами						
Тема 1. Право міжнародних договорів	4	2	2			
Тема 2. Право зовнішніх зносин	36	4	2	2	28	
Модуль 2						
Змістовий модуль 2. Проблеми безпеки в діяльності міжнародних організацій						
Тема 3. Право міжнародних організацій	8	4	4			
Тема 4. Право міжнародної безпеки	6	2	2	2		
Модуль 3						
Змістовий модуль 3. Захист прав людини в міжнародному праві						
Тема 5. Населення в міжнародному праві	4	2	2			
Тема 6. Міжнародно-правова регламентація прав людини	4	2	2			
Тема 7. Міжнародне кримінальне право	6	2	2	2		
Модуль 4						
Змістовий модуль 4. Проблеми території в міжнародному праві						
Тема 8. Територія в міжнародному праві	4	2	2			
Тема 9. Міжнародне морське право	8	4	4			
Тема 10. Міжнародне повітряне право	34	2	4		28	
Тема 11. Міжнародне космічне право	6	2	2	2		
Усього годин	120	28	28	8	56	

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Правове регулювання офіційних відносин між державами

Тема 1. Право міжнародних договорів (2 год.)

Виникнення та розвиток права міжнародних договорів. Правоздатність укладати міжнародні договори. Стадії укладення міжнародних договорів. Договірна ініціатива. Визнання повноважень. Узгодження і прийняття тексту міжнародного договору. Встановлення автентичності тексту міжнародного договору. Надання згоди на обов'язковість міжнародного договору. Міжнародна реєстрація міжнародного договору. Чинність міжнародного договору. Застереження до міжнародного договору. Тлумачення міжнародних договорів. Мови міжнародного договору. Недійсність міжнародного договору. Припинення та призупинення дії міжнародного договору.

Джерела міжнародного права: 1, 4, 7, 11, 12,

Нормативно-правові акти: 43, 44

Література основна: 45, 48 – 52

Література додаткова: 68, 70, 71, 74

Тема 2. Право зовнішніх зносин (4 год.)

Поняття, джерела та система дипломатичного і консульського права. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 р. Положення про дипломатичну службу в Україні. Основні напрямки зовнішньої політики України. Органи зовнішніх зносин: поняття і класифікація. Міжнародно-правове регулювання організації і діяльності постійних дипломатичних представництв. Поняття і види дипломатичних представництв. Функції, привілеї й імунітети дипломатичних представництв. Організація та функції консульських установ. Структура, персонал і функції консульських представництв. Консульські привілеї й імунітети.

Дипломатичне право міжнародних організацій. Віденська конвенція про представництво держав у їхніх відношеннях із міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р. Привілеї і імунітети міжнародних організацій і їхнього персоналу. Конвенція про привілеї й імунітети ООН 1946 р. Право спеціальних місій. Конвенція про спеціальні місії 1969 р.

Міжнародно-правовий захист осіб, що користуються дипломатичним імунітетом. Конвенція про запобігання і покарання злочинів проти осіб, що користуються міжнародним захистом, у тому числі дипломатичних агентів 1973 р.

Джерела міжнародного права: 8, 9, 10, 13, 26, 30

Нормативно-правові акти: 36, 38

Література основна: 45, 48, 52

Література додаткова: 69

Змістовий модуль 2. Проблеми безпеки в діяльності міжнародних організацій

Тема 3. Право міжнародних організацій (4 год.)

Поняття, джерела, принципи права міжнародних організацій. Поняття міжнародного колективного органу. Класифікація міжнародних організацій. Правова природа міжнародних організацій. Членство в міжнародній організації. Організаційна структура міжнародної організації. Поняття та елементи міжнародно-правового статусу міжнародної організації. Міжнародні організації як учасники правотворчого процесу. „Внутрішнє право” міжнародної організації. „Зовнішнє право” міжнародної організації. Акти міжнародних організацій, їх види та юридична природа. Міжнародний інституційний механізм ООН: поняття та елементи. Статут ООН – міжнародний договір особливого роду. Система органів ООН: головні та допоміжні органи. Міжнародно-правові аспекти проектів реформування Організацій Об’єднаних Націй.

Регіональні міжнародні організації. Ліга Арабських держав. Організація Американських Держав. Африканський Союз. Асоціація Держав Південно-Східної Азії. Загальна характеристика НАТО. Нормативно-правова база щодо співпраці між Україною і НАТО. Критерії вступу до НАТО. Рада Європи: цілі, функції, діяльність. Співробітництво України з Радою Європи.

Особливості функціонування міжнародних неурядових організацій. Види міжнародних неурядових організацій. Типові організаційні структури неурядових організацій. Форми діяльності сучасних неурядових організацій. Європейський

діловий конгрес. Римський клуб. Дакарський клуб та інші міжнародні неурядові організації. Тенденції розвитку міжнародних неурядових організацій.

Джерела міжнародного права: 1 – 4, 7, 10 – 13, 30, 35

Література основна: 45, 48 – 52

Література додаткова: 59, 62, 63, 79

Тема 4. Право міжнародної безпеки (2 год.)

Поняття, предмет та джерела права міжнародної безпеки. Система міжнародної безпеки. Міжнародно-правові засади універсальної та регіональних систем колективної безпеки. Співвідношення повноважень ООН і регіональних міжнародних організацій в галузі підтримки миру і безпеки. Миротворчі операції ООН: правове регулювання, цілі, значення. Види законного застосування сили в сучасному міжнародному праві. Заборона агресивної війни. Право держави на самооборону. Правові засади використання гуманітарної інтервенції. Міжнародно-правове регулювання роззброєння та скорочення озброєнь. Договір про повну заборону ядерних випробувань 1996р. Проблеми підвищення ефективності міжнародної безпеки. Український вимір міжнародної безпеки.

Джерела міжнародного права: 1 – 3, 7, 15

Література основна: 45, 48 – 52, 53

Змістовий модуль 3. Захист прав людини в міжнародному праві

Тема 5. Населення в міжнародному праві (2 год.)

Міжнародна юрисдикція стосовно населення і фізичних осіб. Міжнародно-правові питання громадянства. Міжнародно-правовий і внутрішньодержавний статус іноземців, осіб із подвійним громадянством та осіб без громадянства. Особливості інституту громадянства ЄС. Регулювання питань громадянства в Україні. Правовий статус біженців, вимушених переселенців та переміщених осіб. Право притулку. Інститут екстрадиції в міжнародному праві.

Джерела міжнародного права: 1, 2, 5, 21

Нормативно-правові акти: 37, 39, 41

Література основна: 45, 48 – 52

Література додаткова: 78, 85

Тема 6. Міжнародно-правова регламентація прав людини (2 год.)

Поняття, джерела та принципи міжнародного права прав людини. Фізична особа як дестинатор міжнародного права прав людини. Поняття, природа та класифікація прав людини. Основні універсальні міжнародні акти з захисту прав людини. Регіональне співробітництво у сфері прав і основних свобод людини. Європейська конвенція про захист прав людини й основних свобод. Особливості Африканської хартії прав людини і народів. Міжнародні механізми контролю за дотриманням прав людини. Контрольні функції ООН в галузі прав людини. Процедура розгляду індивідуальних скарг у Європейському суді по правах людини. Захист прав людини міжнародними посадовими особами. Захист прав осіб, що

належать до національних та мовних меншин. Захист прав корінних народів. Універсальність прав людини та культурний релятивізм.

Джерела міжнародного права: 1, 2, 5, 22, 33, 34

Література основна: 45 – 52, 55

Література додаткова: 60, 66, 72, 75, 82, 83, 86

Тема 7. Міжнародне кримінальне право (2 год.)

Поняття, система, джерела міжнародного кримінального права. Принципи міжнародного кримінального права. Міжнародний злочин та його ознаки. Суб'єкт міжнародного злочину. Міжнародно-правова відповідальність держави за міжнародні злочини. Поняття злочинів міжнародного характеру як основного об'єкта співробітництва держав із запобігання таким злочинам і покарання осіб, які їх скоїли. Відмінність злочинів міжнародного характеру від звичайних кримінальних злочинів і від міжнародних злочинів, критерії розмежування. Співробітництво держав у боротьбі зі злочинами міжнародного характеру та його основні міжнародно-правові форми: укладення договорів, участь у міжнародних організаціях. Конгреси ООН з попередження злочинності та поводження з правопорушниками. Правові засади співробітництва держав у боротьбі з окремими видами злочинів: підробка грошових знаків, тероризм, рабство та работоргівля, незаконні операції з наркотичними засобами. Видача злочинців (екстрадиція), поняття та умови видачі. Проблема “видачі чи надання притулку”. Принцип “або видача, або кримінальне переслідування за законом утримуючої держави”. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол). Історія та умови створення. Правові засади діяльності. Структура Інтерполу, функції та повноваження.

Джерела міжнародного права: 6, 19, 20, 23, 26, 29, 31

Література основна: 45 – 53

Література додаткова: 57, 65, 67, 73

Змістовий модуль 4. Проблеми території в міжнародному праві

Тема 8. Територія в міжнародному праві (2 год.)

Міжнародно-правова класифікація території. Поняття територіального верховенства. Склад та юридична природа державної території. Державні кордони та їх правовий режим. Делімітація і демаркація державних кордонів. Юридичні підстави зміни державної території. Міжнародна територія загального користування. Правовий статус terra nullius. Правовий режим міжнародних рік. Міжнародний-правовий режим Арктики. Міжнародний-правовий режим Антарктики.

Джерела міжнародного права: 1, 2, 4, 16, 18

Нормативно-правові акти: 38, 40

Література основна: 45, 46, 48 – 53

Література додаткова: 54, 76, 77, 80, 81

Тема 9. Міжнародне морське право (4 год.)

Поняття і джерела міжнародного морського права. Кодифікація міжнародного морського права. Конвенція ООН з морського права 1982 р. Основні принципи

міжнародного морського права. Делімітація морських просторів. Поняття, види та правовий режим внутрішніх морських вод. Територіальне море. Правовий режим територіальних вод. Прилеглі зони. Режим прилеглих зон згідно з Конвенціями з морського права 1958 та 1982 рр. Виключна економічна зона: поняття та правовий статус. Закон України “Про виключну (морську) економічну зону України” 1995 р. Континентальний шельф. Женевська конвенція про континентальний шельф 1958 р. та Конвенція ООН з морського права про континентальний шельф. Міжнародно-правовий режим відкритого моря. Принцип свободи відкритого моря. Женевська конвенція про відкрите море 1958 р. Правовий режим міжнародних проток і каналів. Міжнародний район морського дна і його режим за Конвенцією ООН 1982 р. Концепція спільної спадщини людства щодо міжнародного району морського дна. Інституційний механізм міжнародного морського права. Міжнародна морська організація. Міжнародний трибунал із морського права. Комісія з кордонів континентального шельфу. Міжнародний орган із морського дна. Міжнародний морський комітет. Міжнародна палата судноплавства.

Джерела міжнародного права: 25, 27

Нормативно-правовий акт: 42

Література основна: 45, 48 – 52

Література додаткова: 58, 64

Тема 10. Міжнародне повітряне право (2 год.)

Поняття й основні риси міжнародного повітряного права. Галузеві принципи міжнародного повітряного права. Джерела міжнародного повітряного права. Юридична природа і правовий режим повітряного простору. Правове регулювання міжнародних повітряних сполучень. Чиказька конференція 1944 р. Чиказькі конвенції про міжнародну цивільну авіацію. Роль двосторонніх угод у врегулюванні міжнародних польотів. Відповідальність у міжнародному повітряному праві. Боротьба з актами незаконного втручання в діяльність цивільної авіації. Міжнародні організації в галузі цивільної авіації.

Джерела міжнародного права: 24

Література основна: 45, 48 - 52

Тема 11. Міжнародне космічне право (2 год.)

Історія виникнення, поняття і джерела міжнародного космічного права. Принципи міжнародного космічного права. Свобода дослідження і використання космічного простору. Договір про космос 1967 р. Правовий режим космічного простору і небесних тіл. Правовий режим космічних об'єктів і космічних екіпажів. Міжнародна-правова регламентація деяких видів космічної діяльності. Військова діяльність у космічному просторі. Відповідальність у міжнародному космічному праві. Проблема техногенного забруднення космічного простору. Міжнародні космічні організації.

Джерела міжнародного права: 14, 17, 28, 32

Література основна: 45, 48 – 52

6. Контроль навчальної дисципліни

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3	3	3	5	5
Відвідування семінарських занять	1	2	2	3	3	3	3	6	6
Робота на семінарському занятті	10	2	20	3	30	3	30	6	60
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	-	-	-	-	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	55	-	61	-	61	-	101
Максимальна кількість балів: 278									
Розрахунок коефіцієнта: 2,78									
Підсумковий бал: 100									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Тема 2. Право зовнішніх зносин

Міжнародно-правовий захист осіб, що користуються дипломатичним імунітетом. Конвенція про запобігання і покарання злочинів проти осіб, що користуються міжнародним захистом, у тому числі дипломатичних агентів 1973 р.

Тема 10. Міжнародне повітряне право

Відповідальність у міжнародному повітряному праві. Боротьба з актами незаконного втручання в діяльність цивільної авіації. Міжнародні організації в галузі цивільної авіації.

Критерії оцінювання

Бал	Критерій
5	студент засвоїв теоретичний матеріал, який винесений на самостійну роботу, застосування для оформлення результатів самостійної роботи не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, теорією; вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Оформлення результатів самостійної роботи повинно бути логічним та послідовним.
4	студент засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми який винесений на самостійну роботу, та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач; за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки "5 балів", при наявності незначних помилок або не зовсім повних висновків за одержаними результатами. Оформлення виконаного завдання з самостійної роботи має бути послідовним.
3	студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання не досконало володіє

	основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність знань.
1-2	студент не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання, не знає основних понять і термінів наукової дисципліни, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове або логічне мислення.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в письмовому вигляді з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

Критерії оцінювання

Бал	Критерії
24-25	Студент вирішив всі завдання абсолютно вірно і повно дав відповіді на питання як теоретичного, так і практичного характеру. Логічно і послідовно аргументував і виклав свою точку зору.
20-23	Студент вирішив завдання з 1 помилкою, відповідь на питання містить повне розгорнуте, правильне та обґрунтоване викладення матеріалу, допущено 2-3 помилки при вирішенні практичних завдань.
15-19	Студент правильно і повно вирішив більшість, але не всі завдання, відповідь на запитання є не повністю аргументованою; допускає незначні неточності
10-14	Студент правильно вирішив половину завдань; думка викладена з порушенням логіки подання матеріалу. Студент правильно вирішив ситуацію, проте не зовсім слушно аргументує її, або враховує не всі, а деякі умови ситуації. Вирішує декілька завдань поверхнево.
5-9	Студент вирішив трохи менше половини завдань; може дати визначення юридичного поняття. Відповідь на запитання дає неповно і поверхнево.
0-4	Студент не вирішив більшість завдань або вирішив неправильно; відповіді на питання є неповними; неправильно обґрунтовує своє рішення.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Міжнародне право» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок на семінарських заняттях та під час виконання самостійної роботи, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Семестровий контроль знань студентів у формі заліку.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Виникнення та розвиток права міжнародних договорів.
2. Стадії укладення міжнародних договорів.
3. Тлумачення міжнародних договорів.
4. Мови міжнародного договору.

5. Недійсність міжнародного договору.
6. Припинення та призупинення дії міжнародного договору.
7. Поняття, джерела та система дипломатичного і консульського права.
8. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р.
9. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 р.
10. Органи зовнішніх зносин: поняття і класифікація.
11. Міжнародно-правове регулювання організації і діяльності постійних дипломатичних представництв.
12. Поняття і види дипломатичних представництв.
13. Функції, привілеї й імунітети дипломатичних представництв.
14. Організація та функції консульських установ.
15. Структура, персонал і функції консульських представництв.
16. Консульські привілеї й імунітети.
17. Дипломатичне право міжнародних організацій.
18. Віденська конвенція про представництво держав у їхніх відношеннях із міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р.
19. Конвенція про привілеї й імунітети ООН 1946 р.
20. Конвенція про спеціальні місії 1969 р.
21. Міжнародно-правовий захист осіб, що користуються дипломатичним імунітетом.
22. Поняття, джерела, принципи права міжнародних організацій.
23. Класифікація міжнародних організацій.
24. Правова природа міжнародних організацій.
25. Членство в міжнародній організації.
26. Організаційна структура міжнародної організації.
27. Поняття та елементи міжнародно-правового статусу міжнародної організації. Міжнародний інституційний механізм ООН: поняття та елементи.
28. Регіональні міжнародні організації.
29. Співробітництво України з Радою Європи.
30. Поняття, предмет та джерела права міжнародної безпеки.
31. Міжнародно-правові засади універсальної та регіональних систем колективної безпеки.
32. Миротворчі операції ООН: правове регулювання, цілі, значення.
33. Види законного застосування сили в сучасному міжнародному праві.
34. Право держави на самооборону.
35. Правові засади використання гуманітарної інтервенції.
36. Міжнародно-правове регулювання роззброєння та скорочення озброєнь.
37. Міжнародно-правові питання громадянства.
38. Міжнародно-правовий і внутрішньодержавний статус іноземців, осіб із подвійним громадянством та осіб без громадянства.
39. Особливості інституту громадянства ЄС.
40. Правовий статус біженців, вимушених переселенців та переміщених осіб.
41. Право притулку.
42. Поняття, джерела та принципи міжнародного права прав людини.

43. Основні універсальні міжнародні акти з захисту прав людини.
44. Регіональне співробітництво у сфері прав і основних свобод людини.
45. Особливості Африканської хартії прав людини і народів.
46. Міжнародні механізми контролю за дотриманням прав людини.
47. Процедура розгляду індивідуальних скарг у Європейському суді по правах людини.
48. Захист прав осіб, що належать до національних та мовних меншин.
49. Захист прав корінних народів.
50. Універсальність прав людини та культурний релятивізм.
51. Поняття, система, джерела міжнародного кримінального права.
52. Принципи міжнародного кримінального права.
53. Міжнародний злочин та його ознаки.
54. Поняття злочинів міжнародного характеру як основного об'єкта співробітництва держав із запобігання таким злочинам і покарання осіб, які їх скоїли.
55. Принцип "або видача, або кримінальне переслідування за законом утримуючої держави".
56. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол).
57. Міжнародно-правова класифікація території.
58. Склад та юридична природа державної території.
59. Державні кордони та їх правовий режим.
60. Делімітація і демаркація державних кордонів.
61. Юридичні підстави зміни державної території.
62. Правовий режим міжнародних рік.
63. Міжнародний-правовий режим Арктики.
64. Міжнародний-правовий режим Антарктики.
65. Поняття і джерела міжнародного морського права.
66. Кодифікація міжнародного морського права.
67. Конвенція ООН з морського права 1982 р.
68. Делімітація морських просторів.
69. Правовий режим міжнародних проток і каналів.
70. Інституційний механізм міжнародного морського права.
71. Поняття й основні риси міжнародного повітряного права.
72. Галузеві принципи міжнародного повітряного права.
73. Джерела міжнародного повітряного права.
74. Юридична природа і правовий режим повітряного простору.
75. Правове регулювання міжнародних повітряних сполучень.
76. Чиказька конференція 1944 р.
77. Історія виникнення, поняття і джерела міжнародного космічного права.
78. Принципи міжнародного космічного права.
79. Договір про космос 1967 р.
80. Військова діяльність у космічному просторі.
81. Відповідальність у міжнародному космічному праві.
82. Проблема техногенного забруднення космічного простору.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 – 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 – 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 – 68
Незадовільно	0 – 59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 120 год., із них: лекції – 28 год., семінарські заняття – 28 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 56 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV
Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 1. Правове регулювання офіційних відносин між державами (55 балів)														
Лекції (теми, бали)	Л 1 (1) бал	Л 2 (1 + 1) бал													
Семінарські заняття (теми, бали)		С 1 (11 балів в)	С 2 (11 балів)												
Самостійна робота (бали)			СР 1 (5 балів)												
Модульна контрольна робота				МКР 1 (25 балів)											
Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 2. Проблеми безпеки в діяльності міжнародних організацій (61 бал)														
Лекції (теми, бали)			Л 3 (1+1) бал	Л 4 (1) бал											
Семінарські заняття (теми, бали)					С 3 (11 + 11 балів)	С 4 (11 балів)									
Самостійна робота (бали)							-								
Модульна контрольна робота							МКР 2 (25 балів)								
Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 3. Захист прав людини в міжнародному праві (61 бал)														
Лекції (теми,					Л 5 (1)	Л 6 (1)	Л 7 (1)								

бали)					бал)	бал)	бал)								
Семінарськ і заняття (теми, бали)							С 5 (11 балів)	С 6 (11 балів)	С 7 (11 балів)						
Самостійна робота (бали)									-						
Модульна контрольна робота										МКР 3 (25 балів)					
Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 4. Проблеми території в міжнародному праві (101 балів)														
Лекції (теми, бали)								Л 8 (1 бал)	Л 9 (1+1 бал)	Л 10 (1 бал)	Л 11 (1 бал)				
Семінарськ і заняття (теми, бали)											С 8 (11 балів)	С 9 (11+11 балів)	С 10 (11+11 балів)	С 11 (11 балів)	
Самостійна робота (бали)															СР 2 (5 балів)
Модульна контрольна робота															МКР 4 (25 балів)
Підсумковий контроль (вид, бали)	Залік														

8. Рекомендовані джерела

Джерела міжнародного права

1. Статут Організації Об'єднаних Націй 1945 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_010
2. Заключний акт НБСЄ Хельсінкі 1975 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_055
3. Конвенція Монтевідео про права і обов'язки держав 1933 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%DBE>
4. Декларація ООН про принципи міжнародного права 1970 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_569
5. Загальна декларація прав людини 1948 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015
6. Римський статут міжнародного кримінального суду 1998 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_588
7. Статут Міжнародного Суду Справедливості 1945 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_010
8. Віденська Конвенція «Про дипломатичні зносини» 1961 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uazakon.com/document/tpart>

9. Віденська конвенція «Про консульські зносини» 1963 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
10. Віденська конвенція «Про представництво держав в їхніх відносинах із міжнародними організаціями універсального характеру» 1975 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/
11. Віденська конвенція про право договорів між державами і міжнародними організаціями чи між міжнародними організаціями 1986 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_a04
12. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/995_118
13. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах із міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_254
14. Декларація правових принципів діяльності держав з дослідження та використання космічного простору 1963 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1014.3255.0>
15. Декларація про зміцнення міжнародної безпеки 1970 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_a32
16. Договір про Антарктику 1959 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_224
17. Договір про принципи діяльності держав з дослідження і використання космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла 1967 р.
18. Договір про Шпіцберген 1920 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/998_112
19. Додатковий протокол до Європейської конвенції про видачу правопорушників (ETS 086) 1975 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.gp.gov.ua/ua/file_downloader.html?_m=fslib&_t...
20. Європейська конвенція про видачу правопорушників 1957 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
21. Європейська Конвенція про громадянство 2007 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.uazakon.com/big/text1667/pg1.htm>
22. Європейська конвенція про захист прав людини й основних свобод 1950 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004
23. Конвенція про незастосування терміну давності до військових злочинів і злочинів проти людства 1968 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/MU68002K.html
24. Конвенція для уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень 1929 р. [Електронний ресурс] // УПС «Консультант плюс».
25. Конвенція ООН із морського права 1982 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?code=995_057
26. Конвенція про запобігання і покарання злочинів проти осіб, які користуються міжнародним захистом, у тому числі дипломатичних агентів 1973 р.

- /[Електронний ресурс] – Режим доступу:
http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_389
27. Конвенція про міжнародні правила попередження зіткнення суден на морі 1972 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_137
28. Конвенція про міжнародну відповідальність за збитки, завдані космічним об'єктами 1972 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
http://zakon.nau.ua/doc/?code=995_126
29. Конвенція про попередження злочину геноциду і покарання за нього 1948 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_155
30. Конвенція про привілеї та імунітети ООН (1946 р.) [Електронний ресурс] – Режим доступу:
http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_150
31. Конвенція про припинення злочину апартеїду та покарання за нього 1973 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_149
32. Конвенція про реєстрацію об'єктів, що запускаються в космічний простір 1975 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1014.4212.0>
33. Міжнародний пакт про громадянські й політичні права 1966 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_043
34. Міжнародний пакт про економічні, соціальні й культурні права 1966 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
35. Північноатлантичний договір (1949 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/950_008

Нормативно-правові акти

36. Конституція України 1996 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
37. Декларація прав національностей України від 1 листопада 1991 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1771-12>
38. Декларація про державний суверенітет від 16 липня 1990 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/55-12>
39. Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» 2011 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>
40. Закон України "Про державний кордон України" 1991 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>
41. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» 2011 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>

42. Закон України «Про виключну (морську) економічну зону України» 1995 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/162/95-%D0%B2%D1%80>
43. Закон України «Про дію міжнародних договорів на території України» 1991 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://geneza.itgo.com/ratyfikacja.htm>
44. Закон України «Про міжнародні договори України» 2004 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/1906-15>

Основна література

(з фонду університетської бібліотеки)

45. Дмитрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. – Стер. вид. / Відп. Редактори Ю.С. Шемшученко, Л.В. Губерський – К.:Юрінком Інтер, 2001. – 640 с.
46. Задорожній О.В. Порухення агресивною війною Російської Федерації проти України основних принципів міжнародного права: монографія. – Київ: К.І.С., 2015. – 712 с.
47. Кононенко В. П. Судебний прецедент в міжнародном и национальном праве: монографія / В. П. Кононенко; ред. Л. Д. Тимченко. – Одесса : Феникс, 2013. – 512 с.
48. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В.Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2004. – 816 с.
49. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. за заг. ред. В.В. Мицика. – Харків: «Право», 2018.
50. Міжнародне публічне право: підручник / В. М. Репецький, В. М. Лисик, М.М. Микієвич та ін. ; за ред. В. М. Репецького. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2012. – 437 с.
51. Тимченко Л. Д. Міжнародне право: підручник / Л. Д. Тимченко, В. П. Кононенко. – К.: Знання, 2012. – 631 с.
52. Тимченко Л.А., Тимченко Л.Д. Международное право: основные отрасли, институты, нормы: Учебное пособие./ Л.А.Тимченко, Л.Д. Тимченко - Ирпень: Национальная академия ГНС Украины. – 2004.
53. Українська революція гідності, агресія РФ і міжнародне право: Колективна монографія / Заг. ред. О.В. Задорожній. – К.: К.І.С., 2014. – 1016 с.

Додаткова література

(з фондів бібліотек України та електронних ресурсів)

54. Алямкін Р. Роль Міжнародного Суду ООН у забезпеченні міжнародного правопорядку: практика врегулювання міжнародних територіальних спорів // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2010. – № 3.
55. Анісімова М.Ф. Зобов'язання України щодо прав людини у зв'язку зі вступом до Ради Європи: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 /Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. 2001.

56. Антонович М.М. Імплементация норм міжнародного права щодо прав людини у правове регулювання в Україні: Курс лекцій. – Івано-Франківськ: Прикарпатський університет, 1996.
57. Антонович М. Відповідальність держави та особи в міжнародному праві / М. Антонович // Український Часопис Міжнародного Права. – 2002. – № 2. – С. 21–28.
58. Анцелевич Г.А., Высоцкий А.Ф., Демиденко В.В., Щипцов А.А. Современное международное морское право и практика его применения Украиной / Г.А. Анцелевич та ін. – К., 1995.
59. Бруз В. Проблема санкцій ООН: Їх доцільність та ефективність / В. Бруз // Політика і час. – 1997. - №5-6. – С.47-51.
60. Буткевич В. Г. Права людини в Україні /В. Буткевич// Політична думка. – 1993. - №3. – С. 79-92.
61. Василенко В. А. Відповідальність і санкції у сучасному міжнародному праві / В. А. Василенко // Антологія української юридичної думки. – К., 2005. – Т. 10 : Юридична наука незалежної України. – С. 887–892.
62. Васюренко А. О. Юридичні наслідки порушення міжнародно-правової заборони застосування сили: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / А. О. Васюренко ; кер. роботи О. В. Буткевич ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2015. – 20 с.
63. Вільчак Я. Особливості відповідальності міжнародних організацій за порушення міжнародних зобов'язань / Я. Вільчак // Юридична Україна. – 2008. – № 4. – С. 93–97.
64. Высоцкий А.Ф. Морской регионализм. – К., 1986.
65. Гарбазей Д. О. Міжнародно-правові основи боротьби з корупцією: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Д. О. Гарбазей ; Харків. нац. ун-т внутрішніх справ. – Харків, 2015. – 224 с.
66. Григоренко Я., Крилова О. Співвідношення прав людини та інтересів держави у міжнародному праві // Європейський політико-правовий дискурс, 2017, Том 4, Вип. 4. – С. 18-23.
67. Громівчук І. М. Міжнародно-правовий захист прав людини в умовах боротьби з тероризмом: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / І. М. Громівчук ; кер. роботи В. Ф. Антипенко; Нац. авіаці. ун-т. – Київ, 2014. – 19 с.
68. Гуменюк Б.І. Дипломатичні привілеї та імунітети / Б.І. Гуменюк // Політика і час. – 1997. - №3. – С. 58-63.
69. Дипломатичне і консульське право : Підруч. / В. М. Репецький; Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. - 2-е вид., переробл. і доповн. - К. : Знання, 2006. - 372 с.
70. Евинтов В.И. Многоязычные договоры в современном международном праве. – К., 1981.
71. Крохмаль В. Про юридичну дійсність міжнародних договорів / В.Крохмаль // Право України. – 1996. - №5. – С. 74-77.
72. Мартыненко А.П. Права народов в современном международном праве. – Київ: Наукова думка, 1993.

73. Мацко А. С. Співробітництво держав щодо встановлення міжнародної відповідальності за найманство / А. С. Мацко, О. О. Демченко // Часопис Київського університету права. – 2004. – № 3. – С. 114–119.
74. Мережко О.О. Право міжнародних договорів: сучасні проблеми теорії та практики: Монографія. – К.: Таксон, 2002.
75. Мищик В.В. Права людини у міжнародному праві. Міжнародно-правові механізми захисту: підручник для вузів. – К.: Видавничий дім «Промінь», 2010. – 722 с.
76. Мьялксон Л. Советская аннексия и государственный континуитет: международно-правовой статус Эстонии, Латвии и Литвы в 1940 – 1991 гг. И после 1991 г. – Тарту: Издательство Тартуского университета, 399 с.
77. Радзивилл А.А. Международно-правовой режим Антарктики как общего наследия человечества / А.А. Радзивилл // Держава і право: Зб. наук. пр. – Вип. 5. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2000. – С. 374–383.
78. Синельников А. Правовой статус осіб з подвійним громадянством / А. Синельников // Політика і час. – 1993. - №10. – С. 12-16.
79. Спеціалізовані установи системи ООН. / За ред. В.С.Бруза. – К., 1995.
80. Тимченко Л.Д. Quo Vadis, Arcticum? Міжнародно-правовий режим Арктики та тенденції його розвитку: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.11 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. – К., 1997.
81. Тимченко Л.Д. Государственная территория общего пользования: юридическая природа и правовой режим. На примере Шпицбергена / Л.Д. Тимченко // Московский журнал международного права. – 1997. – № 3. – С. 81-102.
82. Тимченко Л. О. Концепт «корінні народи» в сучасному міжнародному праві (на прикладі караїмів) // Європейський політико-правовий дискурс, 2016, Том 3, Вип. 6. – С. 7-16.
83. Товт М.М. Історичні передумови формування у міжнародному праві захисту прав національних меншин // Правова держава: Щорічник наук. пр. — 2003. — Вип. 14. — С. 444-459.
84. Товт М. Міжнародно-правовий захист національних меншин (тенденції сучасного розвитку) / М.Товт //ред. В.І.Євінгов. – Ужгород: ІВА, 2002.
85. Тодыка Ю.Н., Ришняк Н.А. Правовой статус иностранцев и беженцев в Украине / Ю.Н. Тодыка, Н.А. Ришняк –Харьков, 1997.
86. Яцишин Н.Г. Дискусійні проблеми міжнародно-правового захисту національних меншин / Н.Г. Яцишин // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. – 2011. – Вип. 27. – С.230 - 236.